

Yeter ki ocuęum İyi Olsun

Yazar
Zilan UğURLU

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7401-09-8

Kitap Adı

Yeter ki Çocuğum İyi Olsun

Yazar

Zilan UĞURLU

ORCID iD: 0000-0002-3740-3191

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

SOC025000

DOI

10.37609/akya.67

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

*Küçük bedeniyle büyük mücadeleler veren çocuklar
ve annelerine...*

ÖNSÖZ

Mesleğe ilk adım attığım 2013 yılından beri hastanede Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Servisi'ndeki multidisipliner ekibin parçası bir sosyal hizmet uzmanı olarak çalıştığım çocuk ve ailelerine yönelik kopmaz bir gönül bağı geliştirdim. Bu yoğun duygu ve düşünceler ve edindiğim mesleki alan deneyimlerini aktarma gayesiyle doktora tezimde çalışacağım alanı seçmede pek zorlanmadım. Elinizde tuttuğunuz bu kitap; Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Klinik Odaklı Sosyal Hizmet Doktora Programı'nda 2020 yılında tamamladığım "Pediatrik Onkoloji Hastalarının Annelelerinin Bakım Yükü, Algıladıkları Sosyal Destek, Ebeveyn Yetkinliği ve Sosyal Hizmet Gereksinimlerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması" isimli doktora tezimin kitaplaştırılmış halidir. Bu vesileyle tezimin yazımı ve kitaplaştırılma sürecinde güçlü desteklerini aldığım kişilere teşekkür etmek istiyorum.

Onkolojide sosyal hizmet alanındaki çalışmamda çok değerli bilgi ve deneyimlerini sunan, tez yazım sürecinde verdiği destekle tüm engelleri aşmamda yardımcı olan, danışmanım olmasından gurur duyduğum kıymetli hocam Prof. Dr. Cengiz ÖZBESLER'e minnet ve teşekkürlerimi sunuyorum. Araştırmamın her aşamasında bilgi birikimi ve kuramsal önerilerinin yanısırayanı sıra verdiği motivasyonla destek aldığım ve mesleki duruşuyla bana rol model olan değerli hocam Prof. Dr. M. Arzu İÇAĞASIOĞLU ÇOBAN ve gerek doktora eğitimimde kendisinden aldığım dersler gerekse tezimin yöntemini oturtmamdaki desteğinden ötürü değerli hocam Doç. Dr. Esra ÇALIK VAR'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Dr. Sami Ulus Hastanesi Çocuk Onkoloji servisinde multidisipliner tedavi ekibi içerisinde birlikte çalışmaktan onur duy-

duğum, çok değerli alan deneyimlerini ve bilgilerini benimle paylaşan değerli hocalarım Prof. Dr. Ceyhun BOZKURT, Prof. Dr. Gürses ŞAHİN, Doç. Dr. Şule YEŞİL'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Doktora sürecimin başından beri beni destekleyen meslektaşlarım ve arkadaşlarım Haşim KİRAZ, Safiye ZOR, Zafer ÇOBAN, Esra KILIÇ CEYHAN, Derya KAYMA, Esin ZENGİN, Ayşin ÇETİNKAYA, İpen ÜNLÜ, Cennet ŞAHİN, Umut YANARDAĞ, Murat ÇAY, Dilara ULUTAŞ ve S. Elif CIBIR'a içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bilgiye ulaşmadaki merakımı çocukluğumdan itibaren besleyen ve akademik yolda ilerlememde beni her zaman destekleyen anne ve babama, ilk arkadaşım kardeşim Baran'a, bana hep örnek olan Pınar Ablama, bana bir aile daha veren eşim Yunus ve oğlum Tuna'ya teşekkürlerimi sunuyorum. Sizi çok seviyorum.

Zilan UĞURLU

Ankara, 2021

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
------------	---

2. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER.....	5
---------------------	---

2.1. Pediatrik Onkoloji.....	5
------------------------------	---

2.1.1. Pediatrik Onkolojide Çocuk ve Ailesinin Yaşadığı Sorunlar	8
--	---

2.1.2. Pediatrik Onkolojide Multidisipliner Ekiple Tedavi Yaklaşımı.....	20
--	----

2.1.3. Pediatrik Onkolojide Sosyal Hizmet Uzmanının Rolü.....	30
---	----

2.2. Bakım Yükü.....	46
----------------------	----

2.3. Sosyal Destek	52
--------------------------	----

2.4. Ebeveyn Yetkinliği.....	57
------------------------------	----

3. BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM.....	59
-------------------------	----

3.1. Araştırmanın Modeli	59
--------------------------------	----

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	60
--	----

3.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	61
---	----

3.3.1. Sosyoekonomik ve Demografik Bilgi Formu.....	62
---	----

3.3.2. Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği (BVYÖ).....	62
--	----

3.3.3. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği (ASDÖ)	63
--	----

3.3.4. Anneler İçin Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği (AEYÖ)	64
---	----

3.3.5. Yarı Yapılandırılmış Anne Görüşme Formu	65
--	----

3.4. Araştırmada Verilerin Toplanması	65
---	----

3.4.1. Araştırmanın Etiği.....	65
--------------------------------	----

3.4.2. Veri Toplama Süreci	67
----------------------------------	----

3.4.3. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	69
--	----

4. BÖLÜM	
BULGULAR.....	73
4.1. Araştırmanın Nicel Boyutundan Elde Edilen Bulgular	73
4.1.1. Sosyoekonomik ve Demografik Değişkenlere İlişkin Bulgular.....	74
4.1.2. Bakım Verme Yüküne İlişkin Analizler	81
4.1.3. Algılanan Sosyal Desteğe İlişkin Analizler.....	91
4.1.4. Ebeveyn Yetkinliğine İlişkin Analizler.....	105
4.1.5. Değişkenler Arasındaki İlişkiler	117
4.2. Araştırmanın Nitel Boyutundan Elde Edilen Bulgular	119
4.2.1. Nitel Örneklemdeki Annelere İlişkin Tanıtıcı Bulgular	119
4.2.2. Ailenin Yaşadığı Sorunlar	124
4.2.2.1. Fiziksel sorunlar.....	124
4.2.2.2. Psikolojik Sorunlar	126
4.2.2.3. Sosyal Sorunlar	133
4.2.2.4. Ekonomik Sorunlar	139
4.2.3. Ailenin Destek Kaynakları	141
4.2.3.1. Psikolojik destek	141
4.2.3.2. Sosyal destek.....	144
4.2.3.3. Ekonomik destek	145
4.2.3.4. İçsel kaynak-Güçlü yönler	147
4.2.4. Sosyal Hizmet Müdahaleleri	149
4.2.4.1. Psikolojik destek	149
4.2.4.2. Sosyal destek.....	152
4.2.4.3. Ekonomik destek	155
4.2.4.4. Eğitsel destek.....	157
5. BÖLÜM	
TA RTIŞMA	161
5.1. Bakım Verme Yüküne İlişkin Bulguların Tartışılması	162
5.2. Algılanan Sosyal Desteğe İlişkin Bulguların Tartışılması	172
5.3. Ebeveyn Yetkinliğine İlişkin Bulguların Tartışılması	179
5.4. Değişkenler Arasındaki İlişkilere İlişkin Bulguların Tartışılması.....	185

5.5. Ailenin Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulguların Tartışılması.....	188
5.6. Ailenin Destek Kaynaklarına İlişkin Bulguların Tartışılması.....	197
5.7. Sosyal Hizmet Müdahalelerine İlişkin Bulguların Tartışılması.....	201
5. BÖLÜM SONUÇ ve ÖNERİLER.....	211
6. BÖLÜM KAYNAKÇA	225

BÖLÜM

-7-

KAYNAKÇA

1. Yaman Bajin İ, Kutluk MT. Çocukluk çağı kanserlerinin epidemiyolojisi ve risk faktörleri. *Kanser Gündemi Dergisi*, Ocak-Nisan 2016, 4/1-2:21-25.
2. Özbesler C. Çocukluk Çağı Lösemileri ve Sosyal Destek Sistemlerinin Aile İşlevlerinin Etkisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2001.
3. Jones B, Volker D, Vinajeras Y, Butros L, Fitchpatrick C, Rosetto K. The meaning of surviving cancer for Latino adolescents and emerging young adults. *Cancer Nursing: An International Journal for Cancer Care*, 2010, 33(1):74-81.
4. Bora A, Üstün İ. Sıcak Aile Ortamı. Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler. İstanbul: TESEV Yayınları, 2005:112.
5. Svavarsdottir EK. Caring for a Child with Cancer: A Longitudinal Perspective. *Journal of Advanced Nursing*, 2005, 50:153-161.
6. Atagün Mİ, Balaban ÖD, Atagün Z, Elagöz M, Özpolat AY. Kronik Hastalıklarda Bakım Veren Yükü, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2011, 3:513-552.
7. Coleman PK, Karraker KH. Parenting self efficacy among mothers of school age children: Conceptualization, measurement, and correlates. *Family Relations*, 2000, 49(1):13-24.
8. Kutluk MT. Çocukluk çağı kanserlerinin epidemiyolojisi. *Herkes İçin Çocuk Kanserlerinde Tanı Sempozyum Dizisi*, 2006, 49:11-15.

9. Kaatsch P. Epidemiology of childhood cancer. *Cancer Treatment Reviews*, 2010, 36(4):277-285.
10. Magrath I, Steliarova-Foucher E, Epelman S, Ribeiro RC, Harif M, Li CK, Kebudi R, Macfarlane SD, Howard SC. Pediatric cancer in low-income and middle-income countries. *Lancet Oncol.* 2013, 14(3):104-116.
11. Anak S. Kök Hücre Transplantasyonu. Neyzi O, Ertuğrul T (editör). *Pediatrici*. 4.baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri, 2010: 2.cilt:1419-1424.
12. Bozkurt C,  niz H. Çocukluk  ağı Kanserlerinde Destek Bakım. Çocukluk  ağı Kanserleri. *Kanser Gündemi Dergisi*, Ocak-Nisan 2016, 4/1-2:256-266.
13. Sevinir B, Demirkaya M. Kemoterapi ve Hedefe Yönelik Tedaviler. Çocukluk  ağı Kanserleri. *Kanser Gündemi Dergisi*, Ocak-Nisan 2016, Volume 4/1-2:55-95.
14. Margolin J, Rabin, KR, Steuber, CP and Poplack, DG. Acute Lymphoblastic Leukemia. In: Pizzo PA, Poplack DG, editors. *Principles and Practice of Pediatric Oncology*. Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott. Williams & Wilkins, 2010:518-565.
15. Alanko S, Pelliniemi TT, Salmi TT. Recovery of Blood B Lymphocytes and Serum Immunoglobulins After Chemotherapy for Childhood Acute Lymphoblastic Leukemia. *Cancer*, 1992, 69:1481-1486.
16. American Cancer Society. Surveillance Research, Special Section: Cancer in Children & Adolescents. *Cancer Facts & Figures*, 2014:25-42.
17. Can G. Onkoloji Hemşireliğinde Kanıta Dayalı Bakım. İstanbul Konsensusu, Nobel Tıp Kitabevleri. 1. Basım, 2010:314.
18. Ward E, De Santis C, Robbins A, Kohler B, Jemal A. Childhood and adolescent cancer statistics, 2014. *CA Cancer J Clin.* 2014; 64(2):83-103.
19. McCubbin M, Balling K, Possin P, Friedrich S, Bryne B. Family resiliency in childhood cancer. *Family Relations*, 2002, 51(2):103-111.
20. Nelson AE, Deatrick JA, Knafl KA, Alderfer MA, Ogle SK. Consensus statements: The family management style framework and its use with families of children with cancer. *Journal of Pediatric Oncology Nursing*, 2006, 23(1):36-37.

21. Kübler-Ross E. Ölüm ve Ölmek Üzerine. Çeviren: Büyükkal, A. İstanbul: Boyner Holding Yayınları, 1. Baskı, 1997:318.
22. Thompson RJ Jr, Armstrong FD, Link CL, Pegelow CH, Moser F, Wang WC. A prospective study of the relationship over time of behavior problems, intellectual functioning, and family functioning in children with sickle cell disease: A report from the Cooperative Study of Sickle Cell Disease. *Journal of Pediatric Psychology*. 2003, 28(1):59-65.
23. Schulz R, Sherwood PR. Physical And Mental Health Effects Of Family Caregiving. *The American Journal Of Nursing*, 2008, 108(9):23-27.
24. Patterson JM, Garwick AW. The impact of chronic illness on families: A family systems perspective. *Annals of Behavioral Medicine*, 1994, 16(2):131-142.
25. Patterson JM. Integrating family resilience and family stress theory. *Journal of Marriage and Family*, 2002, 64(2):349-360.
26. Stark D, House A. Anxiety in cancer patients. *British Journal of Cancer*, 2000, 83(10):1261-1267.
27. Osborn RL, Demoncada AC, Feuerstein M. Psychosocial interventions for depression, anxiety, and quality of life in cancer survivors: meta-analyses. *Int J Psychiatry Med*, 2006, 36(1):13-34.
28. Popp JM, Conway M, Pantaleao A. Parents' experience with their child's cancer diagnosis: Do hopefulness, family functioning, and perceptions of care matter? *Journal of Pediatric Oncology Nursing*, 2015, 32(4):253-260.
29. Özkan S. Tıbbi Psikiyatrik ve Psikososyal Açından Kanser (Psiko-onkoloji). *Kanserde Palyatif Bakım*. Edirne S (Editör). İstanbul: Sandoz Ürünleri A.Ş. Yayını:1993.
30. Zengin O, Saltık S, Duysak Y, Soytürk G, Orbay E, Tekin O. Kanserli çocuğa sahip ailelerin aşama yaklaşımına göre gösterdikleri tepkiler. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2012, 2(1):1-4.
31. Algier L. Çocuklarda palyatif bakım. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 2005, 58(3):132-135.
32. Karaaslan T, Beyazıt U, Bütün Ayhan A. Gelişimsel Dönemler Açısından Hasta Çocuklar ve Hastane Ortamının Düzenlenmesi. İçinde: *Hasta Çocukların Gelişimi ve Eğitimi*, Bütün Ayhan A., Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, 2015. 1.Baskı, Ünite 2:25-26.

33. Coleman JC, Hendry LB. The nature of adolescence. 3rd ed. London: Routledge, 1999:147-149.
34. Adaletli H. Kanserli Çocuk ve Ergenlerde Psikiyatrik Hastalıklar ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi, Tıp Fakültesi, Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Uzmanlık Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2009:84.
35. Ateşçi FÇ, Oğuzhanoglu NK, Baltarlı B, Karadağ F, Özdel O, Karagöz N. Kanser hastalarında psikiyatrik bozukluklar ve ilişkili etmenler. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2003, 14(2):145-152.
36. Zebrack BJ, Zeltzer LK, Whitton J, Mertens AJ, Odom L, Berkow R, Robison LL. Psychological outcomes in long-term survivors of childhood leukemia, Hodgkin's disease, and non-Hodgkin's lymphoma: A report from the childhood cancer survivor study. *Pediatrics*, 2002, 110(1):42-52.
37. Jansma FF, Schure LM, Jong M. Support Requirements for Caregivers of Patients with Palliative Cancer. *Patient Education and Counseling*, 2005, 58(2):182-186.
38. Cora A, Partinico M, Munafo M, Palomba D. Health Risk Factors in Caregivers of Terminal Cancer Patients: A Pilot Study, *Cancer Nursing*, 2012, 3(1):38- 47.
39. Sawyer MG, Antoniou G, Toogood I, Rice M, Baghurst P. A Prospective Study of Psychological Adjustment of Parents and Families of Children with Cancer. *Journal of Pediatric Child Health*, 1993, 29:352-356.
40. Prevatt F, Heffer RW, Lowe PA. A Review of school reintegration programs for children with cancer. *Journal of School Psychology* 2000, 38(5):447-467.
41. Boman KK, Bodegard G. Life after cancer in childhood: Social adjustment and educational and vocational status of young-adult survivors. *J Pediatr Hematol Oncol*, 2004, 26(6): 354-362.
42. Patterson JM, Holm KE, Gurney JG. The impact of childhood cancer on the family: A qualitative analysis of strains, resources, and coping behaviors. *Psycho-Oncology*, 2004, 13(6):390-407.
43. Schmer CE. The effect of a cancer diagnosis on hope and resilience: A correlational, longitudinal study, Doctoral dissertation, Kansas City: University of Missouri, 2010:133.
44. Hacıoğlu N, Özer N, Yılmaz Karabulutlu E, Erdem N, Erci B. The quality of life of family caregivers of cancer patients in the east

- of Turkey. *European Journal of Oncology Nursing*, 2010, 14(3):211-217.
45. Terakye G. Kanserli Hasta Yakınlarıyla Etkileşim, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Elektronik Dergisi*, 2011, 4(2):78-82.
 46. Öksüz E, Barış N, Arslan F, Ateş MA. Kemoterapi alan hastalara bakım verenlerin psikiyatrik semptom düzeyleri ve bakım yükleri. *Anatol J Clin Investig*, 2013, 7(1):24-30.
 47. Chao CC, Chen SH, Wang CY, Wu YC, Yeh CH. Psychosocial adjustment among pediatric cancer patients and their parents. *Psychiatry Clin Neurosci*. 2003 Feb, 57(1):75-81.
 48. Nijboer C, Triemstra M, Tempelaar R, Sanderman R, van den Bos GA. Determinants of caregiving experiences and mental health of partners of cancer patients. *Cancer*, 1999, 86:577-588.
 49. Sloper P. Needs and responses of parents following the diagnosis of childhood cancer. *Child: Care, Health and Development*, 1996, 22:187-202.
 50. Toros F, Tot Ş, Düzovalı Ö. Kronik hastalığı olan çocuklar, anne ve babalarındaki depresyon ve anksiyete düzeyleri. *Klinik Psikiyatri*, 2002, 5(4):240-247.
 51. Laizner A, Yost L, Barg F, Mc Corkle R. Needs of family caregivers of persons with cancer: A review. *Seminars in Oncology Nursing*, 1993, 9(2):114-120.
 52. Jensen S, Given B. Fatigue affecting family caregivers of cancer patients. *Support Care Cancer*, 1993, 1(6):321-325.
 53. Lakkis N A, Khoury JM, Mahmassani DM, Ramia MS, Hama-deh GN. Psychological distress and coping strategies in parents of children with cancer in Lebanon. *Psycho-Oncology*, 2016, 25(4):361-480.
 54. Karaaslan, A. Kanserli Hastalara Bakım Veren Aile Üyelerinin Bakım Yükü ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2013:64.
 55. Covinsky KE, Goldman L, Cook EF, Oye R, Desbiens N, Reding D, et al. The Impact of Serious Illness on Patients' Families. *The Journal of the American Medical Association*, 1994, 23:1839-1845.
 56. Silva-Rodrigues FM, Pan R, Sposito AMP, Alvarenga WDA, Nascimento LC. Childhood cancer: Impact on parent's marital dynamics. *European Journal of Oncology Nursing*, 2016, 23:34-42.

57. Bayraktar S. Makbul Anneler Müstakbel Vatandaşlar. Ankara: Ayizi Yayıncılık, 1. Baskı, 2011.
58. Durukan M. Çocuk Onkolojisi Alanında Psikiyatrik Sosyal Hizmet Uygulamaları. İ. Çağasıoğlu Çoban A, Attepe Özden S (Editör). Psikiyatrik Sosyal Hizmet 1. Baskı. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2019:143-155.
59. Harrington V, Lackey R, Gates FM. Needs of caregivers of clinic and hospice cancer patients. *Cancer Nursing*, 1996, 19(2):118-125.
60. Wiener L, Battles H, Zadeh S, Pelletier W, Arruda-Colli MNF, Muriel AC. The perceived influence of childhood cancer on the parents' relationship. *Psycho-Oncology*, 2016, 26(12):1-9.
61. Kızılcı S. Kemoterapi alan kanserli hastalar ve yakınlarının yaşam kalitesini etkileyen faktörler. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 1999, 3(2):18-26.
62. Duyan V. Hastaların karşılaştığı sorunlar ve çözümleri odağında tıbbi sosyal hizmet. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2003, 25(4):39-44.
63. Yeh CH, Lee TT, Chen ML, Li W. Adaptational process of parent of pediatric oncology patients. *Pediatric Hematology and Oncology*, 2000, 17(2):119-131.
64. Khoury MN, Huijjer HA-S, Doumit MAA. Lebanese parent's experiences with a child with cancer. *European Journal of Oncology Nursing*, 2013, 17(1):16-21.
65. Knafel KA, Deatrick JA, Knafel GJ, Gallo AM, Grey M, Dixon J. Patterns of family management of childhood chronic conditions and their relationship to child and family functioning. *Journal of Pediatric Nursing*, 2013, 28(6):523-535.
66. Choi BCK, Pak AWP. Multidisciplinarity, Interdisciplinarity and Transdisciplinarity in Health Research, Services, Education and Policy: 1. Definitions, Objectives, and Evidence of Effectiveness. *Clin Invest Med*. 2006, 29(6):351-364.
67. Çakırgil G. Destek tedavileri: Psikososyal yaklaşım. Anak, S. (Editör). *Pediyatrik Hematoloji*, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul, 2011:984-992.
68. Uğurlu Z. Onkoloji Servislerinde Multidisipliner Ekip Çalışmasında Sosyal Hizmet Uzmanının Rolü. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2020, 13(17):1006-1015.
69. Kazak AE, Abrams AN, Banks J, Christofferson J, DiDonato S, Grootenhuis MA, Kabour M, Madan-Swain A, Patel SK, Zadeh

- S, Kupst MJ. Psychosocial Assessment as a Standard of Care in Pediatric Cancer. *Pediatric Blood and Cancer*, 2015, 62(5):426-459.
70. Graves KD. Social cognitive theory and cancer patients' quality of life: A meta-analysis of psychosocial intervention components. *Health Psychology*, 2003, 22(2):210-219.
71. Smith MA, Lynn A. Childhood Cancer: Incidence, Survival and Mortality. Principles and Practice of Pediatric Oncology, Pizzo PA, Poplack D (Ed), 4. Baskı, Philadelphia Lippincott Williams & Wilkins, 2002:1-13.
72. Erermiş S, Kesikçi H, Büküşoğlu H. Kanserli çocuğa psikosoyal yaklaşım. *Ege Pediatri Bülteni*, 2004, 11(2):213-220.
73. Dhillion N, Kopetz S, Pei BL, Fabbro ED, Zhang T, Bruera E. Clinical findings of a palliative care consultation team at a comprehensive cancer center. *J Palliat Med*, 2008, 11(2):191-197.
74. Çavdar İ. Kanserli Hastanın Terminal Dönemdeki Bakımı, *Türk Onkoloji Dergisi*, 2011, 26(3):142-147.
75. Öz F. Hastalık Yaşantısında Belirsizlik. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2001, 12(1):61-68.
76. Bilgin G, Öztürk G, Şirin S. Kanser Tanısı Konan Hastalarda Kötü Haber Verme: Hekime Düşen Görev. *İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi*, 2008, (71):22-26.
77. Tuncay T. Genç Kanser Hastalarının Hastalık Anlatılarının Güçlendirme Yaklaşımı Temelinde Analizi. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 2009, 20(2):69- 87.
78. Spencer GE. Children's Competency to Consent: An Ethical Dilemma. *Journal of Child Health Care*, 2000, 4(3):117-122.
79. Kelsey J, Abelson-Mitchell N, Skirton H. Perceptions of Young People About Decision Making in The Acute Healthcare Environment. *Paediatric Nursing*, 2007, 19(6):14-18.
80. McCabe, MA. Involving Children and Adolescents in Medical Decision Making: Developmental and Clinical Considerations. *Journal of Pediatric Psychology*, 1996, 21(4):505-516.
81. Er, DM. Çocuk, hastalık, anne-babalar ve kardeşler. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 2006, 49(2):155-168.
82. Baile WF, Buckman R, Lenzi R, Glober G, Beale AE, Kudelka AP. SPIKES-A Six-Step Protocol for Delivering Bad News: Application to the Patient with Cancer. *Oncologist*, 2000, 5:302-311.

83. Last BF, Grootenhuis MA. Emotions, coping and the need for support in families of children with cancer: A model for psychosocial care. *Patient Educ Counsel*, 1998, 33:169-179.
84. Bag B. Psikiyatri, psikososyal sorunlar ve ölçüm yöntemleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2012, 4(4):449-464.
85. Brian E. Prevalence of secondary traumatic stress among social workers. *Social Work*, 2007, 52(1):63-70.
86. Maytum JC, Heiman MB, Garwick AW. Compassion fatigue and burnout in nurses who work with children with chronic conditions and their families. *Journal of Pediatric Health Care*, 2004, 18(4):171-179.
87. Quinal L, Harford S, Rutledge D. Secondary traumatic stress in oncology staff. *Cancer Nursing*, 2009, 32:1-7.
88. Schou KC. Awareness contexts and the construction of dying in the cancer treatment setting: Micro and Macro levels in narrative analysis. In D. Clark (Editors), *The Sociology of Death: Theory, Culture, Practice*. Cambridge: Blackwell Publishers, 1993.
89. Tuncay T, Oral M. Onkoloji Çalışanlarında Dolaylı Travmatizasyon Üzerine Bir Gözden Geçirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, Nisan 2012, 23(1):161-172.
90. Gürkan A, Yalçın N. Sağlık Çalışanlarında İkincil Travmatik Stres. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2017, 6(2):90-95.
91. Buckman, R. Communication in palliative care: a practical guide. In D Doyle, GWC Hanks and N MacDonald (editors.). *Oxford Textbook of Palliative Medicine* second edition. Oxford University Press New York: 1998:141-156.
92. Yıldırım B, Acar M, Tuncay T. Onkoloji Alanında Sosyal Hizmet Uzmanlarının Görevleri ve Kanıtı Dayalı Değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 2013, 24(1):169-189.
93. Mack JW, Block SD, Nilsson M, Wright A, Trice E, Friedlander R, Paulk E, Prigerson HG. Measuring therapeutic alliance between oncologists and patients with advanced cancer. *Cancer*, 2009, 15:3302-3311.
94. Parker PA, Baile WF, De Moor C, Lenzi R, Kudelka AP, Cohen L. Breaking bad news about cancer patients' preferences for communication. *J Clin Oncol*, 2001, 19(20):49-56.

95. Rosenberg-Yunger ZRS, Granek L, Sung L, Klaassen R, Dix D, Cairney J, Klassen A. Single-parent caregivers of children with cancer factors assisting with caregiving strains. *Journal of Pediatric Oncology Nursing*, 2013, 30(1):45-55.
96. Bozkurt C, Uğurlu Z, Tanyıldız HG, Yeşil Ş, Kiraz H, Toprak Ş, Yüksek N, Şahin G, Ertem U. Çocukluk çağı kanser hastaları ile ailelerinin tedavi ve izlem sürecinde yaşadığı ekonomik ve psiko-sosyal sorunlar. *Türk Pediatri Arşivi*, 2019, 54(1):35-39.
97. IFSW (2014). Global definition of the social work. <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/> Erişim tarihi: 02 Haziran 2018
98. Turan N. Sosyal Kişisel Çalışma. Birey ve Aile İçin Sosyal Hizmet. Ankara: Aydınlar Matbaası, 3. Basım, 2009.
99. Duyan V. Sosyal Hizmet: Temel Yaklaşımları ve Müdahale Yöntemleri. Ankara, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Yayınları, 1. Basım, 2010.
100. Zastrow C. Sosyal Hizmete Giriş, Ankara: Nika Yayınevi, 4. Basım, 2014.
101. Özbesler C, İçağasioğlu Çoban A. Hastane Ortamında Sosyal Hizmet Uygulamaları: Ankara Örneği. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 2010, 21(2):31-46.
102. Özbesler C, Bulut Fatma I. Sosyal Hizmette Genelci Yaklaşım ve Ekolojik Perspektif. Acar H, Negiz N, Akman E (editör). Sosyal Politika ve Kamu Yönetimi Bileşenleriyle Sosyal Hizmet Temelleri ve Uygulama Alanları 1. Baskı Ankara, Maya Akademi Yayınları, 2013:97-107.
103. Altınova HH, Duyan V. Onkolojik Sosyal Hizmet. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care (Tjfmpe)*, 2013, 7(3):40-45.
104. Tuncay T. Kanserle Baş Etmede Destek Grupları. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 2010, 21(1):59-71.
105. Preyde M, Synnott E. Psychosocial intervention for adults with cancer: A metaanalysis. *Journal of EvidenceBased Social Work*, 2009, 6(4):321-347.
106. Jones BL. Pediatric palliative and end of life care: The role of social work in pediatric oncology. *Journal of social work in end of life and palliative care*, 2006, 1(4):35-62.
107. Özbek Ö, Özşenol F, Oysul K, Beyzadeoğlu M. ve Pak Y. Radyoterapi Uygulanan Kanser Hastalarının Psikososyal Yönden Değerlendirmesi. *Turkiye Klinikleri J Med Sci* 2003, 23(3):189-94.

- 108.Yıldırım B. Onkolojik Sosyal Hizmet Uygulaması. Attepe Özden S, Özcan E (editör). Tıbbi Sosyal Hizmet 2. Baskı. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık, 2019:215-222.
- 109.Turan N. Kanser Hastalığının Önlenmesi ve Tedavi Edilmesinde Psikososyal Faktörlerin Önemi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Dergisi*, 1984, 2(1-3):12-20.
- 110.Jones B, Currin-McCulloch J, Pelletier W, Sardi-Brown V, Brown P, Wiener L. Psychosocial standards of care for children with cancer and their families: A national survey of pediatric oncology social workers. *Soc Work Health Care*, 2018, 57(4):221-249.
- 111.Association of Oncology Social Workers. <https://aosw.org/> Erişim tarihi: 25 Eylül 2018
- 112.Association of Pediatric Oncology Social Workers. <http://www.aposw.org/> Erişim tarihi: 25 Eylül 2018
- 113.Sheldon FM. Dimensions of the role of the social worker in palliative care. *Palliative Medicine*, 2000, 14:491-498.
- 114.Stearns MN, Lauria MM, Hermann FJ, Fodelberg RP. *Oncology Social Work: A Clinician's Guide* (First ed.). USA: American Cancer Society Press, 1993:347.
- 115.Chou K. Caregiver Burden: A Concept Analysis, *Journal of Pediatric Nursing*, 2000, 15(6):398-407.
- 116.Kandiyoti D. Gendering the Middle East: Emerging Perspectives Review of Middle East Studies, Bloomsbury Publishing PLC, 1996.
- 117.Kocatepe B, Bilgi S. Toplumsal Bir İnşa Olarak Babalık: Annelerin Yaşam Öykülerinde Baba İmgesi. *Fe Dergi*, 2018, 10(2):43-59.
- 118.Kulakaç O, Buldukoglu K, Yılmaz M, Alkan S, An Analysis of the Motherhood Concept in Employed Women in South Turkey. *Social Behaviour and Personality*, 2006, 34:837-852.
- 119.Given B, Sherwood PR, Given CW. What knowledge and skills do caregivers need? *The American Journal of Nursing*, 2008, 108(9):28-34.
- 120.Ağkaya Alahan N, Aylaz R. Kronik Hastalığı Olan Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Bakım Verme Yüğü. *İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2015, 4(2):1-5.
- 121.Yavaş İ, Söhmen G, Söhmen T. Kronik ve Ölümcül Hastalığı Olan Çocukların Ana Babalarının Ruhsal Durumlarının Değerlendirilmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 1994, 1:96-103.
- 122.İçağasıoğlu Çoban A, Özbesler C. Türkiye'de Aileye Yönelik Sosyal Politika ve Hizmetler, *Aile ve Toplum*, 2009, 18:31-43.

123. Tanlı S, Utku T. Evde bakımda organizasyon ve etik sorunlar. *Türk Yoğun Bakım Derneği Dergisi*, 2008, 6:58-63.
124. Rusinac RL, Murphy JF. Elderly spousal caregivers: knowledge of cancer care, perceptions of preparedness and coping strategies. *Journal of Gerontological Nursing*, 1995, 21(3):33- 41.
125. Türkoğlu N, Kılıç D. Effects of Care Burdens of Caregivers of Cancer Patients on Their Quality of Life. *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention*, 2012, 13(8):4141-4145.
126. Palos GR, Mendoza TR, Liako KP, Anderson KO, Gonzalez GA, Hahn K, Nazario A, Ramondetta LM, Valero V, Lynch GR, Jibaja Weiss ML, Charles S, Cleeland CS. Caregiver symptom burden: The risk of caring for an underserved patient with advanced cancer. *Cancer*, 2010, 19:1-10.
127. Yurtseven İK. Hastalara Bakım Veren Aile Üyelerinin, Bakım Yükü ve Tükenmişlik Düzeylerinin Belirlenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 2018.
128. Mosher CE, Bakas T, Champion VL. Physical Health, Mental Health, and Life Changes Among Family Caregivers of Patients With Lung Cancer. *Oncol Nurs Forum*, 2013, 40(1):53-61.
129. Kardaş Özdemir F, Akgün Şahin Z, Küçük D. Kanserli Çocuğu Olan Annelerin Bakım Verme Yüklerinin Belirlenmesi. *Yeni Tıp Dergisi*, 2009, 26:153-158.
130. Ceylan Gür, S. Kanserli Hastalara Bakım Veren Bireylerin Bakım Yükü, Yaşam Kalitesi ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, 2018:50.
131. Koç Z, Sağlam Z, Çınarlı T. Kanser Tanısı Almış Olan Bireylere Bakım Veren Hasta Yakınlarının Bakım Verme Yükü ile Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2016, 1(1):99-116.
132. Tel D, Demirkol D, Kara S, Aydın D. KOAH'lı Hastaların Bakım Vericilerinde Bakım Yükü ve Yaşam Kalitesi. *Türk Toraks Dergisi*, 2012, 13(3):87-92.
133. Honea NJ, Brintnall R, Given B, Sherwood P, Colao DB, Somers SC, Northouse LL. Putting Evidence Into Practice: Nursing assessment and interventions to reduce family caregiver strain and burden. *Clinical Journal of Oncology Nursing*, 2008, 12(3):507-516.
134. Gottlieb BH. Social support as a focus for integrative research in psychology. *American Psychologist*, 1983, 38(3):278-287.

135. Zimet GD, Powell SS, Farley G.K., Werkman S., Berkoff K. Psychometric characteristics of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 1990, 55(3-4):610-617.
136. Eylen B. Kanser Hastası Sosyal Destek Ölçeğinin geçerlik, güvenirlik ve faktör yapısı üzerine bir çalışma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2002, 15(1):109-117.
137. Yıldırım İ. Eş destek ölçeğinin geliştirilmesi, *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2004, 3(22):19-25.
138. Cohen S, Wills TA. Stress, social support, and the buffering hypothesis. *Psychological Bulletin*, 1985, 98(2):310-357.
139. Zimet GD, Dahlem NW, Zimet SG, Farley GK. The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *J Pers Assess*, 1988, 52:30-41.
140. Williams KL, Galliher RV. Predicting depression and self-esteem from social connectedness, support, and competence. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 2006, 25(8):855-874.
141. Lirio P, Lituchy TR, Monserrat SI, Olivas-Lujan MR, Duffy JA, Fox S, Gregory A, Punnet BJ, Santos N. Exploring career-life success and family social support of successful women in Canada, Argentina and Mexico. *Career Development International*, 2007, 12(1):28-50.
142. Thoits PA. Stress, coping, and social support processes: Where are we? What next? *Journal of Health and Social Behavior*, 1995, 35:53-79.
143. Wethington E, Kessler RC. Perceived Support, Received Support and Adjustment to Stressful Life Events. *Journal of Health and Social Behavior*, 1986, 27:78-89.
144. Doğan T. Psikolojik belirtilerin yordayıcısı olarak sosyal destek ve iyilik hali, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2008, 3(30):30-44.
145. Kahriman F, Zaybak A. Caregiver Burden and Perceived Social Support Among Caregivers of Patients With Cancer, *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention*, 2015, 16(8):3313-3317.
146. Sharpe L, Butow P, Smith C, McConnell D, Clarke S. The Relationship Between Available Support, Unmet Needs and Caregiver Burden in Patients with Advanced Cancer and Their Carers, *Psycho-Oncology*, 2012, 14(2):102-114.
147. Bradley SE, Sherwood PR, Kuo J, Kammerer CM, Gettig EA, Ren D, Rohrer WM, Donovan HS, Hricik A, Newberry A, Given B.

- Perceptions of Economic Hardship and Emotional Health in A Pilot Sample of Family Caregivers, *Journal of Neuro-Oncology*, 2009, 93:333-342.
148. Chen SC, Tsai MC, Liu CL, Yu WP, Liao CT, Chang JT. Support Needs Of Patients With Oral Cancer And Burden To Their Family Caregivers, *Cancer Nursing*, 2009, 32(6):473-481.
149. Ülger E, Alacacıoğlu A, Gülseren AŞ, Zencir G, Demir L, Tarhan MO. Kanserde Psikososyal Sorunlar ve Psikososyal Onkolojinin Önemi. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 2014, 28(2):85-92.
150. Brody AC, Simmons LA. Family resilience during childhood cancer: The father's perspective. *Journal of Pediatric Oncology Nursing*, 2007, 24(3):152-165.
151. Beltrao MR, Vasconcelos MG, Pontens CM, Albuquerque MC. Childhood cancer: Maternal perceptions and strategies for coping with diagnosis. *Jornal De Pediatria*, 2007, 83(6):552-566.
152. Patistea E. Description and adequacy of parental coping behaviours in childhood leukaemia. *International Journal of Nursing Studies*, 2005, 42(3):283-296.
153. Mok E, Chan V, Yeung E. Family Experience Caring for Terminally III, Patients with Cancer in Hong Kong, *Cancer Nursing*, 2003, 26(4):267-275.
154. Wong MY-F, Chan SW-C. The qualitative experience of Chinese parents with children diagnosed of cancer. *Journal of Clinical Nursing*, 2006, 15(6):710-717.
155. Rosenberg AR, Wolfe J, Bradford MC, Shaffer ML, Yi-Fraizer JP, Curtis J, Syrjala KL, Baker KS. Resilience and psychosocial outcomes in parents of children with cancer. *Pediadric Blood & Cancer*, 2014, 61(3):552-557.
156. Yıldırım E. Kanser Hastası Yakınlarının Algıladığı Sosyal Destek ile Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi, 2017:115.
157. Gündüz F. Kanserli Hasta ve Bakım Verenlerinin Algıladıkları Sosyal Destek ile Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İç Hastalıkları Hemşireliği, Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, 2019:95.
158. Sürücü SG, Öztürk M, Alan S, Usluoğlu F, Akbaş M, Vurgeç BA. Identification of the Level of Perceived Social Support and Hope

- of Cancer Patients and Their Families, *World Cancer Research Journal*, 2017, 4(2):1-11.
- 159.Selamet G. Kemoterapi gören kanserli çocukların annelerinin algıladıkları sosyal desteğin ve yaşam kalitesinin incelenmesi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Halk Sağlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014:166.
- 160.Preksha M, Kaur Rajinder M. Perceived Social Support and Burden Among Family Caregivers of Cancer Patients, *International Journal of Health Sciences and Research*, 2016, 6(1):304-314.
- 161.Clark MM, Atherton PJ, Lapid MI, Rausch SM, Frost MH, Chevillle AL, Hanson JM, Garces YI, Brown PD, Sloan JA, Richardson JW, Piderman KM, Rummans TA. Caregivers of Patients With Cancer Fatigue: A High Level of Symptom Burden, *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*, 2013, 31(2):121-125.
- 162.Coleman PK, Karraker KH. Selfefficacy and parenting quality: Findings and future applications. *Developmental Review*, 1998, 18(1):47-85.
- 163.De Montigny F, Lacharite C. Perceived Parental Self-Efficacy: Concept Analysis, *Journal of Advanced Nursing*, 2005, 49:386-387.
- 164.Holloway SD, Suzuki S, Yamamoto Y, Behrens KY. Parenting Self-Efficacy Among Japanese Mothers. *Journal of Comparative Family Studies*, 2005, 36(1):61-76.
- 165.Demir S. Anneler İçin Ebeveyn Yetkinlik Ölçeğinin Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015, 5:282-297.
- 166.Baumrind D. Parental disciplinary patterns and social competence in children. *Youth & Society*, 1978, 9(3):239-267.
- 167.Yurtsever Kılıçgün M. Eğitime Farklı Bakış. Kitap bölümü. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Çocukların Annelerinin Öz Yeterlilik Durumlarının İncelenmesi, 1. Baskı. Eyuder yayınları: e-kitap, 2017.
- 168.Rimm H, Jerusalem M. Adaptation validation of an Estonian version of the General Self-Efficacy Scale (Eses). *Anxiety, Stress & Coping*, 1999, 12(3):329-345.
- 169.Çelikkaleli Ö, Çapri B. Genel Yetkinlik İnancı Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2008, 17(3):93-104.
- 170.Sevigny PR, Loutzenhiser L. Predictors of parenting self efficacy in mothers and fathers of toddlers. *Child: Care, Health and Development*, 2010, 36(2):179-189.

171. Creswell JW. 2017. Karma Yöntem Araştırmalarına Giriş, Çeviri Editörü: Sözbilir M, 1. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
172. Creswell JW. 2005. Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (2. Baskı). USA: Pearson Education Inc.
173. Zarit SH, Zarit JM. The memory and behavior problems checklist and the Burden Interview. University Park, PA: Pennsylvania State University Gerontology Center, 1990.
174. İnci HF. Bakım verme yükü ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirliği, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi, 2006:74.
175. Eker D, Arkar H, Yıldız H. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği'nin Gözden Geçirilmiş Formunun Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliği, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2001, 12(1):17-25.
176. Eker D, Arkar H. Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeğinin Faktör Yapısı, Geçerlik ve Güvenirliği, *Türk Psikoloji Dergisi*, 1995, 101(34):45-55.
177. Sherer M, Adams CH. Construct validation of the self-efficacy scale. *Psychological Reports*, 1983:53.
178. Altunışık R, Coşkun R, Bayraktaroğlu S, Yıldırım E. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: SPSS Uygulamalı. Sakarya, Sakarya Yayıncılık, 2007.
179. Büyüköztürk Ş. Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara, Pegem A Yayıncılık, 7. Baskı, 2007.
180. Hochberg Y, Tamhane AC. Multiple comparison procedures. New York: John Wiley & Sons Press, 1987.
181. Kayri M. Araştırmalarda Gruplar Arası Farkın Belirlenmesine Yönelik Çoklu Karşılaştırma (Post-Hoc) Teknikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2009, 19(1):51-64.
182. Bilgin N. Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2006.
183. Yıldırım A, Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 8. Basım, 2011.
184. Akgül Sarpkaya O. Boşanmış Kadınlarda Toplumsal Baskıya Direnme Stratejileri: Van Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2013, 6(26):29-50.